

nam rodivnik pri sebi tirjajo — na tako vižo — kaj je to za stavek? — iz predlogom „na“ v toživnik djano — tukaj je prigliha — na tihoma jih gor redili — kake pa še kaj za ene nauke ima ta pesem? — i. t. d. Jednakih stavkov hranim še na stotine in ako bode slovenščina še zanaprej na e. kr. pripravnici se tako neusmiljeno zlorabila, poslužiti hočem slov. občinstvu s posebno zbirko. Najbolje bi pa kazalo, ako bi gospod Janežič predmet, katerega se ni nikdar sam učil, prepustil sposobnejšemu učitelju, ker prevideti mora, da je govo predavanje slušalcem nikakor ne more koristiti, pač pa škodovati.

Iz Koprivnice. (Odgovor dopisniku iz Podčetrтка). Brali smo v zadnjem listu „Sl. Gosp.“, da se večidel le taki ženijo, kateri denarja potrebujejo, da zamorejo svoje dolgove poplačati ali še celo taki, ki še svoje strehe nimajo. Resnica je, da je dosti takšnih, pa vendar se ne more sploh tako reči. Zato zavračamo dopisnika na stari pregovor, ki pravi, da naj vsak pred svojim pragom pometa. Zlasti, kar zadeva osebo v dopisu omenjeno, smemo reči, da se je najmanj na profesorja zanašala, ker njej boljših nikdar zmanjkalo ni. Dopisniku se brž čas moti!

Iz Celja. (Hud tepež). Pretečeni mesenc se je več fantov Vojniške okolice zbralo pri krčmarju Oljančku v Arčinu. Bili so namenjeni iti na neko gostovanje. Fantje se svadijo in začnejo hud tepež. Kmetška sina Karl Jošt in Blaž Žmet, obadva iz Vojnika, sta kmetškega sina Martina Kotnika od sv. Marjete po glavi hudo stolkla in nevarno ranila. Tudi v desno stran vrata je dobil Kotnik rano, bržčas bil je s pištolo, ki je bila samo s smodnikom nabita, obstreljen. Ker se je pri celem tepežu s pištolami mnogo streljalo, se ne more prav izvedeti, kdo da ga je zadel. Ranjenca so morali domu nesti. Sodnijska preiskava se je že pričela.

Iz Koroškega. (Razne novosti). Ko je pretečeni mesenc vrlo uredovani „Kärntner-Blatt“ prenehal, smo si mislili, da bodo konservativni Korošci sedaj tem močneje se prepričali, dabrez lastnega glasila ali lista biti ne morejo, zlasti če pomislijo, koliko škode jim dela sicer duševno-revni „Drfbote“, ki izhaja v Gradu v 2900 iztistih, kojih neznano veliko na Koroško prihaja neverstva in prusaštva trosit. In hvala Bogu, nismo se varali. Konservativni domoljubi snujejo v Celovcu nov list: „Kärntner-Volksstimme“, ki bi s 1. marcem začel izhajati po 2 krat na teden in bi sta 6 fl. na leto. Podvzetniki računijo na 600 naročnikov, kar bi na koncu leta pokazalo 866 fl. deficita, kojega bi morali požrtvovalni možje pokriti; vendar boljše bi bilo, da bi se zglasilo takoj 1000 naročnikov.

Koroška hranilnica je darovala čč. ss. Uršularcem 400 fl. in za ustanovitev nove kmetijske

in rudarske šole v Celovcu 55000 fl. To je veliko-dušen in najkoristnejše poklonjen dar!

Železnica od Trbiža do laške meje pri Pontebi se bo že letos začela staviti; državni zbor je za letos odločil 700.000 fl. Laška železnica je dodelana še le od Vidma (Udine) do Špitaliča (Ospedolotto); ostali del bo zgotovljen do konec l. 1867. do katerega časa bo tudi avstrijski delež postavljen, ki bo Rudolfovo železnico vezal z laško. — Hranilnica v Belaku je objavila račun, kateri kaže, da ima ovi denarni zavod 1,734.982 gold. imetja, katero je večidel po 6% in po 6 $\frac{1}{2}$ % izposojeno. —

Pri volitvah v Beljaku za državni zbor bil je predsednik Beljaške hranilnice g. Anton Morič skoro enoglasno izvoljen. Dobil je od 315 glasov 304 glase.

Od sv. Vršana pri Ptujju. (Priporočevanja vreden vračnik). Kmetica Čeh v Desencih je neznano nevarno zbolela na bolezn, kateri Slovenci pravimo: davica, ker človeka davi in ga zadušiti hoče, Nemci pa: häufige Bräune. Pet dni reva ne besedice spregovoriti, ne kaplice vode požreti mogla. Vsak trenutek smo mislili, da nam bo umrla; toda sedaj je zopet zdrava, kar se ima za Bogom najpoprej zahvaliti neizmernemu trudu in pa izvrstni vračitvenski vednosti in spretnosti našega vračnika g. Krajncu. Očitno jim tukaj izrečemo svojo zahvalo in jih gorko priporočamo vsem, ki potrebujejo spretnega vračnika.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Sviti cesar so potrdili postavo, po kateri se bode letos novincev za vojno izbralo 54,541, in pozvalo 5454 mož v nadomestilno reservo. — Na Dunaju se pripravljajo preimnitne spremembe — ustavoverno ministerstvo se trese in žuga vsak trenutek padnoti. Minister Depretis namreč zahteva, naj državni zdor sprejme novo davkarsko postavo (Gebührenerhöhung), po kateri bi se deseti penez itd. zopet povzvišal in ministru podalo kake 3 milijone gld. Vendar temu se celo liberalni poslanci upirajo. Minister pa je odgovoril, da sicer odstopi, česar se pa zopet ustavoverci bojijo. Enako je z novo kupčijsko nagodbo z Romunskim. Minister Chlumecy je rekel, da odstopi, če se nagodba ne sprejme; še celo grof Andrassy z odstopom žuga; ali zopet še se niti liberalni ustavoverci ne upajo nagodbe odobriti, ker vidijo, da bi vsem bila na veliko škodo: romunsko zrnje bi se namreč skoro brez colnine vvažalo in po tem takem našemu zrnju, ki v primeri do prevelikih dač že itak nobene prave cene nima, ceno še bolj stisnilo. Sploh razdraženost in zacepljenost med ustavoverci je precej velika in ni čuda, ako se uresniči, kar se vsaki den prorokuje, da bode sedanje ministerstvo kmalu moralo odstopiti. Česki listi so že poročali, da bo grof Taaffe dobil od cesarja nalog so-

staviti novo ministerstvo. — Železnica Wolfsberg-Drauburg in potem Celje-Drauburg se bode že letos začela staviti. — Veliki denarstveni zavod Kredit-Anstalt na Dunaju je precejšna zguba zadela. Ravnatelj praške jene podružnice jo je ogoljufal za 700.000 fl. Sodnija je goljufa zaprla. Na Ogerskem sedaj Magjari proslavljajo spomin umrlega jim Deaka in imajo prav. Vsaj jim je Deak pomagal do nadvlade črez vse narode po mirni poti in tako jim priboril, česar Košut l. 1848 in 49. s püntom doseči ni zamogel.

Vnanje države. Rusi še vedno Katoličane silijo v rusko razkolništvo. Sicer so te dni spustili nekoliko Katoličanov iz ječe, toda reve ne bodo dolgo uživale svobodo, ker jih neusmiljena vlada tira v mrzlo Sibirijo v prognantvo.

Prusi so vsled srečne vojske s Francozi postali tako naduti, da niso hoteli več ne v papirju ne v srebru računati, — ampak v zlatu. Zato morajo zlate kovati in izdajati, in ker zlata sami ne kopljejo, ga drago kupujejo; samo meseca januarja t. l. so kupili na Francoskem in Angleškem za 4 milijone goldinarjev zlata. Ali vse ne pomaga nič, ker skovani zlati brž zopet preminejo v židovskih in potem v francoskih in angleških žepih. Dolgo to ne more trpeti. — Tudi kulturne borbe se je Bismark menda naveličal, ker je kardinala Hohenloha k papežu poslal. — Karlisti so se zadnjega napada srečno rešili; Alfonzisti se povsod pomikajo nazaj; čeravno jih francoski minister podpira. — Holanci so se z Venecujelčani v Južni-Ameriki sprli in so poslali vojne ladje, da začnejo krvavo vojsko.

Jugoslavjanska vojska zoper Turka.

Angleške gospe so iz Londona poslale po Pavlini Irby 600 volnatih odev bosenskim rodbinam, ki so k nam v Hrvatsko granico pribežale. Blaga gospa je sama potovala tje in potem tovarišicam odpisala, da je blizo Une natlačenih kakih 30.000 ubogih ljudi, ki razun življenja skoro ničesar niso oteli. Čudovita je gostoljubnost Hrvatov; v marsikteri fari je po 2700 pribežnikov in v posameznih hišah poležava na tleh okoli ognja po 40—50 ljudi. Revšina je nepopisljiva. Tukaj je otrok na pobegu rojenih, koje nimajo v kaj povijati. Tudi odrasčeni so pogosto na pol nagi — ker so iz hiš od Turkov zapaljenih komaj življenje rešili. Avstrijska vlada daja ubogim revežem po 10 kr. odrasčenim in po 5 kr. otrokom, da si kruha kupijo. — Naš minister Andrassy je v imenu vseh evropskih velevlad turškemu sultanu poslal pismo, v katerem zahteva, naj bo Kristijanom pravičen, naj vstaše pomiri iz dobra, ker jih ne more iz huda, sicer se je bati, da se upor še bolj razširi. Bulgarija, Kreta utegne vstati; od zunanjkih krajev bode prišlo mnogo prostovoljcev Kristijanom na pomoč. Gotovo pa se vlade v Srbiji in Črnejgori ne bodo več mogle braniti udeležena boja in že sedaj se vidi, da bodo v boj stopile, kakor

brž bo sneg skopnil. Turški sultan se je sicer britko držal, ko je pismo v roke dobil, vendar svesti se svoje slabosti je vse obečal storiti. Toda Turek je že mnogo obljubil, pa ničesar ni storil; tako bo tudi sedaj; Kristijani si bodo morali sami pomagati, kar so tudi storiti krvavo voljni. Slovenec Hubmajer zbira v Bosni 1000 prostovoljcev; dobil je ne vé se od kod 300 novih pušek in mnogo denarjev. V Hercegovini so Turki hotli pri Kleku do morja prodreti, so pa bili nazaj vrženi. Turki divjajo, kakor živina. V Bosni so zgrabli več begunov, jim glave odsekali, enega pa so živega odrli! V nedeljo so Turki napadli avstrijsko vas Dobretin, zapalili 4 hiše in umorili 2 človeka. Toliike drznosti ne bomo dolgo več trpeli. „Triester-Zeitung“ namreč poroča iz Dubrovnika: za avstrijsko vojsko je prišlo mnogo vojnega gradiva. Vse priprave kažejo, da bo Avstrija svoje vojake v Hercegovino poslala.

Za poduk in kratek čas.

Freimavrerji, sedanji antikristi.

Od kod so freimavrerji?

Freimaurerske lože so v začetku imele samo po 3 razrede: za učence, pomagače in mojstre. Višji razredi so še le poznej nastali. Sedaj pa imajo višji razredi nižje popolnem v svoji oblasti.

Iz Angleškega so se lože hitro širile po Francoskem, Španskem, Italijanskem, Nemškem in Avstrijskem; tudi v daljno Ameriko so našle pot. Denedes so freimaurerji razširjeni po celem svetu. Nek freimaurerski list je l. 1872. njih število cenil na 17. milijonov.

To ogromno število je najhitreje rastle v zadnjih letih, ko si je freimaurerski red po ustanovljenju tako imenovane mednarodne ali internacionalne družbe 28. septembra 1864. v Londonu tudi med delavce pot naredil. Marsikdo ima morebiti to misel o zvezi med freimaurersko in mednarodno družbo za domišljijo, ali zgodovina in djanja to potrjujejo. Skoro vsi ustanovitelji in vodniki internacionalne so priznani freimaurerji. Slavni luteški škof v Belgiji pravi v svojem pastirskem listu l. 1871.: Sedanja zmešnjava je sebrala vse zmote, v ktere so kedaj ljudje padli; kakor tisti služni duh kneza teme, ki je vso zlobnost v sebi zedinil, sme se imenovati „legijon“ zmot. Sama se imenuje prekucija. Če jo opazujemo po njeni organizaciji, deli se v 2 velika razreda. Vsak obsega skrivno družbo in javno svojat (stranko). V prvi razred štejem višje freimaurerstvo, iz kterega izhaja v javnost liberalna stranka; v drugi pa nižje freimaurerstvo, s kterim je združena internacionalna družba.

Djanski se je ta zveza pokazala očitno za časa strahovite komune v Parizu l. 1871, ki je hotla vse posestnike, zlasti bogataše pobiti, duhov-